Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 324 Sâmbătă 25 Noembrie 1939
12 Pagini P IIII

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

COMOARA CARE STA ASCUNSĂ

Rostul concursului recent al grâului și porumbului nu se oprește numai la datoratul act al recunoașterii și răsplătirii celor dovediți a fi cei mai buni plugari ai țării. El are o importanță și o întindere cu mult mai mari — cum au mărturisit atât d. președinte al consiliului de miniștri, cât și toți câți au prezidat, în ultimele două Duminici, solemnitatea decernării premiilor — prin indicația oferită nouă asupra specialității și capacității de producție a diferitelor regiuni din țară, cum și asupra posibilităților încurajatoare, pe care agricultura românească le lasă deschise pentru viitor.

E bine că după o rătăcire, care durează de zeci de ani, în ce privește fixarea temeiurilor politicei noastre economice și care, în ierarhia preocupărilor și a practicării epitropisirilor de stat, a așezat la locul de căpetenie interesele industriei și comerțului și numai la ceasuri de ananghie, pe ale agriculturii, ne întoarcem, în fine, pe drumul cel bun, adică la primatul agriculturii.

Însăși valoarea producției cu bază agricolă indică această plasare privilegiată a agriculturii pe scara forțelor economice de care dispune România, reprezentând o bogăție de 90 miliarde lei, după evaluările pe anul 1937, în care intră producția agricolă cu 62 miliarde, produsele animale cu 25 miliarde și cea forestieră cu 3 miliarde lei.

Trebue să adăogăm însă că această valoare constitue o limită cu totul minimală în raport cu posibilitățile ce ne stau în față, în ziua când vom răuși să îmbunătățim sistemele de cultură și să valorificăm la maximum produsele obținute.

E de ajuns să menționăm că, în timp ce media producției românești pe anii 1931—1938, a fost numai de 9.3 chintale la hectar, în Franța ea este de 15.6 chintale, iar în Germania de 21.8.

Producția cantitativă de cereale și deci valoarea ei s'ar putea cel puțin dubla, — la unele produse chiar tripla.

Apoi, la produsele animale, e ușor de dedus cât de mare va fi saltul pe care l-ar face economia națională și buna stare a agricultorului, când, de ex., în loc de 4—5 kgr. de lapte cât se obține azi în mijlociu dela o vacă pe zi, am avea 10—12 kgr. Și media n'ar fi deloc exagerată și nici imposibilă, când chiar la noi s'au putut obține dela vaci selecționate și bine îngrijite chiar peste 60 kgr. de lapte pe zi.

La fel cu ouăle, cu fructele, cu plantele industriale, etc.

Mână în mână cu perfecționarea și cu desvoltarea culturilor, trebue să meargă însă și valorificarea comercială și industrială a produselor respective, care deasemeni formează un vast și inepuizabil câmp de activitate.

Iată, prin urmare, unde se afla comoara cu aur a economiei românești. In timp ce noi o căutam pe alte tărâmuri, ea se afla lângă noi, sub picioarele noastre.

Acum că am descoperit-o, toate silințele și toate iscusințele noastre să se unească pentru scoaterea ei mai repede la suprafață.

„CHESTIUNEA MINORITĂȚILOR"

La intervale, uneori mai apropiate alte ori mai rare, se aduce așa zisa „chestiune a minorităților" pe planul internațional, încercându-se transformarea unor revendicări cu caracter regional și aparținând jurisdicțiunei interne a oricărui stat suveran, în adevărate probleme de interes internațional care ar justifica imixtiuni străine nu numai jignitoare dar riscând să dea unor obligațiuni liber acceptate caracterul unor servituți inadmisibile.

Ziarul acesta, care a apărat totdeauna cu strășnicie dar cu dreptate, interesele noastre naționale cari se identifică cu interesele ordinei, siguranței și dezvoltărei statului național, n'a ezitat să arate că se cuvine desigur ca și minoritățile, odată încadrate în viața noastră de stat național, să se poată bucura de drepturi egale cu toți cetățenii țărei, să beneficieze de toate avantagiile legilor supunându-se și la toate obligațiile acestora ca toți cetățenii țărei. Dar, în aplicarea practică a acestei egalități, statul român nu avea să ție seama de alte considerațiuni decât de acelea derivând din suveranitatea lui națională. Dacă el a acceptat, din generositate și tocmai pentru a dovedi spiritul lui binevoitor, înscrierea unor anumite obligațiuni privitoare la minorități în tratatele internaționale, el n'a făcut aceasta de cât convins că, în decursul vremei, se va produce procesul de fuzionare sufletească între populațiile minoritare și cea majoritară și astfel se va naște și se va dezvolta acea conștiință patriotică, sinceră și leală care să justifice dreptul minorităților la o egalitate cât mai perfectă cu toți cetățenii țărei și la o cât mai largă și încrezătoare atențiune față de revendicările lor religioase și culturale.

Este deci evident că chestiunea minorităților nu poate fi decât o chestiune de ordin intern și că numai păstrându-și acest caracter în mod permanent, ea poate evolua spre o cât mai completă soluționare putând ajunge astfel la o deplină armonizare a dreptului moral al minorităților cu dreptul pozitiv, incontestabil și permanent al statului suveran de a-și apăra interesele, ordinea si siguranța.

Această concepție a stat și stă la baza politicei românești față de minorități și pe măsură ce ea a fost înțeleasă de acestea din urmă, înțeleasă și sprijinită, s'au obținut rezultatele cele mai multumitoare pentru toată lumea. Nici generositatea tradițională a poporului român, nici spiritul larg și plin de dreptate al politicei românești de totdeauna, n'au avut vreodată nevoe de indemnuri străine pentru ca ele să se manifeste binevoitoare față de toți.

Realitatea de azi, realitate pe care cei mai autorizați reprezentanți ai tutulor minorităților dela noi o recunosc și o apreciază, este că s'a ajuns la consacrarea unei stări legale care asigură minorităților nu numai beneficiul tuturor legilor noastre sociale și economice dar și largi posibilități pentru dezvoltarea lor pe terenul cultural și religios. Conștiința despre forța reală pe care o reprezintă națiunea română, conștiință a cărei origine stă în însăși vitalitatea rasei noastre, este prea adâncă pentru a mai fi nevoe să se recurgă la stăvilirea îndemnurilor generozității sufletului românesc sau la îngrădirea drepturilor morale aparținând omului. Și dacă în istoria noastră națională sunt pagini cari reamintesc suferințe pricinuite tocmai fiindcă alții n'au avut aceeași concepție, nici aceeași bunăvoință, nici cel puțin acelaș respect față de drepturile morale ale omului, noi n'am înțeles nici odată să imităm 'asemenea procedări.

Nu ne putem abține însă ca în amintirea noastră să comparăm acele procedări trecute cu modul cum a înțeles România să se poarte față de minoritățile ei.

Firește nu vrem să spunem prin aceasta că sa ajuns la limita perfecțiunei și că nu mai e posibil nici o altă îmbunătățire. De altfel, populația majoritară nu are și ea revendicări de făcut? Nu așteaptă și ea dela evoluția normală a lucrurilor, o continuă îmbunătățire a stărei ei și a raporturilor ei cu diferitele autorități? Viața e mișcare continuă, perfectare progresivă.

Aceeași evoluție rămâne posibilă și privitor la minorități și suntem încredințați că de posibilitatea ei își dau seama și minoritățile noastre.

Dar, evoluție înseamnă mai ales în această chestiune, colaborare, iar prin colaborare înțelegem spirit binevoitor și comprehensiune din partea guvernului față de minorități, așa cum a dovedit-o cu prisosință până acum și, în acelaș timp, lealitate și încredere din partea minorităților, așa cum și ele au dat în ultimul timp dovezi și cum ne place să credem că vor continua să le dea și în viitor.

DE VEGHE

Un contratorpilor francez întovărășește un convoi de vase comerciale

NOUA FAZĂ A RĂZBOIULUI NAVAL

Efectele armelor submarine și represaliile economice engleze

de R. SEIȘANU

Războiul naval a intrat într'o fază nouă și gravă.

Pe deoparte, Germania a intensificat acțiunea submarinelor și a lărgit zonele acoperite de mine din mările ce înconjoară Anglia; pe de altă parte, guvernul britanic a anunțat, că va înăspri blocada economică, sub titlul de represalii, împotriva Germaniei și va suspenda indefinit tratatul naval dela Londra din 1936 — împreună cu celelalte state cosemnatare, Statele-Unite, Franța și Italia, — precum și acordurile navale încheiate în 1937 și 1938 cu Rusia sovietică și Polonia.

Cea din urmă măsură este de ordin economic. Până acum forțele navale britanice controlau vasele neutre spre a constata dacă ele transportă mărfuri, considerate contrabandă de război, destinată Germaniei și dacă există o asemenea marfă, ea era confiscată.

De acum înainte forțele navale britanice vor exercita acelaș control, dar vor sechestra și confisca toate mărfurile provenite din Germania și destinate exportului. Măsura aceasta, cu caracter de represalii și prin care se urmărește scăderea exportului german prin transporturi maritime și intermediul neutrilor, nu este nouă.

Ea a fost aplicată și în timpul războiului mondial după intensificarea acțiunii submarinelor germane.

Cum submarinele și minele germane începuseră în Februarie 1915 să scufunde numeroase vase de război și de comerț, aparținând aliaților și neutrilor, guvernele englez și francez au declarat interdicția generală a comerțului cu Germania prin următorul decret-lege:

„Orice marfă, proprietate germană, provenind din Germania, sau expediată din teritoriile ocupate de armatele germane, va fi capturată".

Aceleaș cauze au provocat aceleaș efecte, în războiul naval actual. Nu poate fi însă vorba numai de măsuri cu caracter de represalii și ci de „dominația mărilor", — formulă perimată în strategia navală modernă, care este dominată de elementul economic.

Interesele navale și economice impun Marei Britanii să apere și să asigure liniile sale de comunicații maritime prin toate mijloacele ce le crede necesare. Circulația liberă și sigură a vaselor pe liniile de comunicație maritimă, care sunt și liniile de siguranță și de aprovizionare a Marei Britanii, este cea dintâi și am putea spune, unica preocupare a poporului englez, care știe ce ar însemna pentru dânsul și imperiul său de peste mări, interdicția acestei libertăți de circulație. De aceea comandamentele politicei britanice au rămas constante sub forma unor axiome: superioritatea forțelor navale și asigurarea libertății comunicațiilor maritime, atât în timp de pace, cât și în timp de război.

Un englez, d. James Spender a definit astfel situația patriei sale într'un articol publicat în „L'Esprit international":

„Atâta vreme cât războiul va fi cu putință, Marea Britanie se va interesa, în deosebi, de puterea sa navală.

Cea mai mare parte din apro-

(Continuare în pag. 2-a)

IN ADÂNCIME

de I. VION

Crearea pe lângă președinția consiliului a unui organism special însărcinat cu reprimarea speculei, consfătuirile comisiei speciale ținute la ministerul economiei naționale și la Camera de comerț, studierea memoriilor depuse de diferite organizații profesionale în legătură cu problema scumpirii traiului, sunt parte din manifestările cari dovedesc că guvernul e hotărît să meargă spre remedierea unei situații care nu mai poate dăinui.

Este un lucru sigur că dacă scumpetea s'ar datori exclusiv lăcomiei de câștig a speculanților și acaparatorilor, ea ar putea fi atenuată, dacă nu complet înlăturată, prin severe mijloace polițienești și administrative.

Din nefericire, cum am arătat și în alte rânduri, problema nu este atât de simplă cum pare la prima vedere; ea are mii de fețe și ele trebuesc studiate și cercetate cu atenție, spre a stabili cu preciziune cauzele cari determină efectele.

In ședința de zilele trecute, comisia contra speculei a hotărît între altele să întocmească o nouă listă a mărfurilor de generală necesitate. Iată un drum pe care, mergând cu înțelegere și cumințenie, se poate crea o armonie în luarea măsurilor într'o vreme când scumpetea nu este un fenomen unic, doar la noi în țară, ci pretutindeni formează preocuparea de seamă a conducătorilor și tehnicienilor din toate țările.

Pâinea, carnea, ouăle, legumele, aproape toate produsele solului, sunt decretate, pe drept cuvânt, produse de primă necesitate. Dar, mult

(Continuare în pag. 2-a)

POLITICA GERMANIEI FAȚĂ DE SUD-ESTUL EUROPEAN

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 22. — Modul cum sunt apreciate la Berlin declarațiile contelui Czaky, atrag din nou atențiunea cercurilor neutre din capitala Germaniei asupra atitudinii Reichului față de problema formării unui bloc balcanic.

Unele părți ale discursului contelui Czaky sunt interpretate la Berlin în sensul că Ungaria s'a arătat împotriva formării unui bloc balcanic, cu toate că ea nu este un stat balcanic și n'a fost socotită ca un stat care ar putea intra în acest bloc.

Deasemenea, se constată aci că noua atitudine a politicii externe germane în ce privește sud-estul european, se datorește faptului că formarea unui bloc balcanic în care să intre și Turcia nu este privită ca fiind de acord cu interesele Germaniei, deși nu se tăgăduește că o asemenea formațiune oferă posibilități pentru menținerea păcii în această parte a Europei. După părerile germane, intrarea Turciei într'un eventual bloc balcanic ar însemna că ar intra în acest organism politic un stat care are strânse legături cu puterile occidentale și care ar putea să atragă ușor statele componente în sfera de influență a statelor occidentale.

La Berlin se crede că, până acum Italia a încercat să constate până la ce grad ar fi posibilă formarea unui front al statelor balcanice fără Turcia. Se subliniază însă, că aceste încercări ale Italiei nu înseamnă o atitudine directă împotriva Turciei, și că nu a fost vorba decât de sondări diplomatice.

Trebue adăogat că în ultimele zile presa germană a publicat numeroase articole asupra României. Intre altele „Berliner Boersenzeitung" a făcut diferite presupuneri asupra raporturilor României cu vecinii ei, înregistrând, fără comentarii, unele versiuni privitoare la aceste raporturi.

Alte ziare germane s'au ocupat de posibilitățile economice pe cari le oferă și le-ar putea oferi bogățiile românești, subliniind că Germania ar fi „un colaborator" amical. Deasemenea, s'au arătat foloasele care ar rezulta dint'o colaborare economică germano-română.

DECLARAȚIILE D-LUI CHAMBERLAIN VIU COMBĂTUTE LA BERLIN

Berlin, 22. — Declarațiile d-lui Chamberlain asupra unor măsuri de represalii împotriva Germaniei în legătură cu pierderile suferite de Anglia din cauza vaselor scufundate de mine, sunt viu combătute la Berlin.

La ministerul de externe german declarațiile d-lui Chamberlain sunt considerate ca o amenințare și privite ca o încercare de a motiva intențiile Angliei, cari — după părerea Germaniei — sunt contrarii regulelor internaționale.

Cercurile autorizate ale ministerului de externe german declară că nu trebue să existe nicio îndoială că și Germania va lua, la rândul ei, măsuri de represalii. Alte amănunte nu se dau, din motive ușor de înțeles.

In cercurile neutre se acordă o deosebită atențiune faptului că represaliile anunțate de Anglia sunt folosite de cercurile germane spre a arăta statelor neutre pericolul ce le așteaptă. Cercurile autorizate germane spun că măsurile anunțate de Anglia sunt încercări de a lovi navigația statelor neutre. Politica externă a Germaniei acordă o deosebită atențiune faptului cum statele neutre vor ști să reacționeze față de Anglia și metodele ei de război.

In corpul ziarului:

Urmările hotărârei Angliei privind înăsprirea blocadei impotriva Germaniei.

Uzinele Skoda fabrică un nou tip de tun

Bruxelles, 22 (Rador).—Corespondentul agenției „Havas" este informat că uzinele Skoda din Pilsen fabrică în momentul de față șase tunuri de calibru 470 mm., a căror bătae pare să fie considerabilă.

Apelul la vanitate

Câte ascunzișuri au sufletele omenești și ce păreri rele au oamenii, unii despre alții!

Nici unul nu-și cunoaște semenul, toți suntem dispuși să credem pe cel căruia îi vorbim mai puțin isteț de cât ne credem noi și oricât de răsărit ar fi omul căruia îi solicităm buna voință, înainte de a intra în subiect, ne simțim datori să începem cu nelipsitul apel la vanitatea omenească.

Intrebuințăm sistemul pentru că, trebuie să mărturisim, de cele mai multe ori, dă rezultate admirabile.

— Domnule ministru! Am venit la d-stră ca la un părinte — este invariabila întroducere a oricărui suplicant, pătruns cu chiu cu vai în cabinetul ori cărui ministru. D-stră, părintele meșteșugarilor, părintele breslașilor...

Și dacă „părintele" rezistă sau nu aprobă satisfăcător cererea, suplicantul nu se dă bătut.

Revine a doua zi, înarmat cu altă cerere — după ce a avut grije să scoată timbrele după prima — și nimerește în biroul de alături.

— Domnule secretar general, sunteți singurul care înțelegeți durerile și nevoile noastre. D-stră părintele nostru...

Nu mă trimiteți la domnul ministru. E prea ocupat, nu se ocupă cu chestii mărunte și pe urmă... domn ministru e nou, vedeți, d-stră sunteți părintele nostru.

Și dacă și cel de al doilea „părinte" rezistă și el, directorul general o pus în mare încurcătură sufletească.

— Vă rog, domnule director general, să-mi aprobați cererea... Sunteți singurul om care cunoașteți în ministerul acesta..

— Nu pot domnule, se opune legea.

— Vai de mine, domnule director general, legea sânteți d-stră și dacă vreți d-voastră, cu sufletul d-stră bun, — că noi la breaslă numai de d-stră vorbim — faceți să fie și legea de partea mea.

— Numai dacă vrea domnul ministru...

— Domnul ministru vrea, că știți d-stră cu „Mișu" sânt ca frate, am fost la liceul internat amândoi — dar nu face să mă duc la ministru pentru un fleac ca ăsta... s'au mai dat aprobări d'astea.

Dialogul este invariabil și infailibil.

Unul din cei trei nu poate rezista constantului apel la vanitate.

Capitularea este sigură.

Și ministrul și secreterii generali și directorii sunt oameni, cu micile lor slăbiciuni.

Există în fiecare petiționar o mare doză de amărăciune, dar și o predispoziție firească către înșelăciune sentimentală.

Credem că înșelăm pe alții, și ne înșelăm pe noi...

VINTILA F. PANTAZOPOL

GENERALUL TURC ORBAI A SOSIT LA PARIS

Paris, 22 (Rador). — Generalul Orbai, șeful misiunii militare turce a sosit la ora 17.40 la Paris, venind dela Londra.

Un simbol al eroismului creștin și latin

de AL. GREGORIAN

O telegramă laconică anunță că Spania convalescentă trăește zilele acestea emoțiile unei medievale procesiuni mistice sub oasele lui José Antonio Primo de Rivera.

José Antonio este eroul național spaniol căzut în recentul război civil și fiu al fostului dictator din vremea regalității, generalul Primo de Rivera.

Intemeetor al „Falangei Spaniole Tradiționaliste" care este astăzi organizația politică unică a noului stat francist, el a căzut în luptă cu miliționii roșii ai lui Largo Cabalero la Alicante. Osemintele sale au fost identificate de curând în gropnița comună și generalul Francisco Franco a dat ordin să fie transportate pe umerii membrilor falangei, de pe țărmul Mediteranei, la Madrid. Pe o distanță de 500 km. falangiștii care s'au mai întors depe front se rânduesc sub racla eroului și întreaga Spanie îngenunche în ceasurile acestea în drumul procesiunei.

José Antonio era un vulcan tânăr în plin clocot eruptiv. Era un conducător fascinant. Era un pasionat al ideilor, un om politic excepțional — deși tânăr — și un vizionar. Statul de azi al Spaniei naționaliste se ridică pe schela ideologiei formulată de tâmpla lui și constitue un sistem politic de o valoare incontestabilă, care îl face cu totul distinct în seria conceptelor moderne de stat național, autoritar și totalitarist. Structura politică și socială a acestui stat reflectă gândirea matură a unui filosof deplin format, deși mort la nici 32 de ani.

Ideile falangiste ale tânărului doctrinar au astăzi o valoare europeană. De o profunzime impresionantă și de o claritate irepro-șabilă, ele au fost expuse într'o serie de „Discursuri" ținute împotriva vechei republici, într'un stil personal cu nebănuite puteri de seducție și care sunt tot atât de mult o interpretare filosofică originală a lumii, cât sunt formule înoitoare ale unei vaste dialectici cu un sens nou al vieții sociale și cu o nouă definiție a patriei și a destinului istoric.

Capitalismul, marxismul, liberalismul — toate aceste fundamente perimate ale secolului materialist care agonizează, au fost disecate de José Antonio cu o preciziune geometrică sub toate înfățișările lor politice, economice și morale.

In conflictul epocal dintre ideologia anarho-marxistă și naționalismul creștin iberic, el a trecut în chip deliberat pe baricada lui Cristos. Naționalismul catolic reprezenta — și reprezintă — pentru țara lui izvorul esențelor morale. Demoliberalismul măcinase forțele rasei. Capitalismul le sugrumase tiranic. Marxismul le încleștase într'o încăerare de haos. Naționalismul de concepție joseantoniană le absoarbe și le redă apoi armonia originară și unitatea totală.

Este o importantă deosebire între totalitarismul mistuitor de forțe și acest naționalism cu dublă funcțiune politică de diferențiere și integrare simultană. Unul proclamă mitul statului în care personalitatea omului dispare în totalitate ca o unitate moleculară. Cellalt respinge și el individualismul pulverizant, dar cultivă personalitatea omului.

Extrasă din esențele creștine și autohtone ale vieții spaniole, această doctrină e la o egală distanță de capitalism, de mistica rassială ca și de teoria omnipotenței statale. Realitățile autohtone nu pot fi modificate după tipare internaționale sau universale. Statul naționalist spaniol nu poate fi o operație aritmetică, o însumare de spanioli într'o vastă cazarmă, ci o armonie colectivă rezultată din restaurarea ideaiurilor de justiție socială și de

(Continuare în pag. 2-a)

PE FRONTUL FRANCEZ

In cursul unei inspecții în zona frontului, generalisimul Gamelin oferă un pachet de țigări unui soldat

IARNA

Miercuri în Cișmigiu